

Zbycie środka trwałego sfinansowanego kredytem

Wiele firm zmagając się z wyzwaniami jakie stawia im aktualna rzeczywistość biznesowa, rozporządza aktywami, sfinansowanymi za pośrednictwem instrumentów finansowych, w celu poprawy tzw. płynności finansowej. Decydując się na zbycie środka trwałego finansowanego kredytem, w pierwszej kolejności należy przeprowadzić analizę w celu uniknięcia negatywnych konsekwencji podatkowych.

Piotr Aleksiejuk
radca prawny, Wojarska
Aleksiejuk i Wspólnicy

Marek Pszczółkowski
księgowy, W ACCOUNTING

Należy zauważyć, że za środek trwały zgodnie z art. 22a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: ustawa o PIT), możemy uznać: budowle, budynki oraz lokale będące odrębną własnością, maszyny, urządzenia i środki transportu, inne przedmioty o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, wykorzystywane przez podatnika na potrzeby związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą albo oddane do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub umowy określonej w art. 23a pkt 1 ustawy o PIT. Z przepisu tego również jasno wynikają przesłanki, które należy spełnić, aby określony środek trwały należał do majątku firmy.

Jeżeli chodzi natomiast o użyte określenie „zdatny do użytku”, organy podatkowe podkreślają, że możemy mówić o kompletności środka trwałego w momencie, kiedy posiada wszelkie funkcje zezwalające na jego faktyczne użytkowanie. Również **Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy w wyroku z 30 czerwca 2020 r. (I SA/Bd 35/20, LEX nr 3050505)** wskazał jasno, że: „Za środek trwały uznać można tylko taki budynek, budowlę, maszynę, urządzenie lub inny przedmiot, który ma wszystkie cechy wymienione w art. 22a ust. 1 u.p.d.o.f., w tym jest kompletny i zdatny do użytku w dniu przyjęcia do używania oraz wykorzystywany przez podatnika na potrzeby związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Dopiero z momentem wystąpienia tych przesłanek, które muszą być spełnione łącznie,

istnieje prawo wprowadzenia środka trwałego do ewidencji środków trwałych. Składnik majątku podlega zatem amortyzacji jako środek trwały, jeżeli w dniu przyjęcia do używania jest kompletny i zdatny do użytku”.

Komplikacje interpretacyjne

Warto również podkreślić, że definicja ta może prowadzić do komplikacji interpretacyjnych, ze względu na fakt, że istnieją również środki trwałe, które nie podlegają amortyzacji, takie jak na przykład grunty. Ustawa o rachunkowości z kolei również przytacza definicję środków trwałych wskazując, że powinno się przez nie rozumieć rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Możemy do nich zaliczyć między innymi: nieruchomości – w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, jak również będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego, maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy, ulepszenia w obcych środkach trwałych, inwentarz żywy – tak wskazują art. 3 ust.1 pkt 15 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Naturalną konsekwencją nabycia środka trwałego jest również konieczność wprowadzenia go do ewidencji środków trwałych oraz wartości niema-

terialnych i prawnych. Co nie zwykle istotne, należy dokonać powyższego najpóźniej w miesiącu przekazania ich do używania. (art. 22 d ustawy o PIT)

Wartość początkowa

Przechodząc dalej, mając za sobą analizę definicji środka trwałego, należy również pochylić się nad kwestią związaną ze sposobem ustalenia tak zwanej wartości początkowej środka trwałego, ponieważ to ta wartość jest podstawą dokonywania odpisów amortyzacyjnych. W większości przypadków najczęstszą metodą jest przyjęcie ceny nabycia. Taka konkluzja wynika przede wszystkim ze stosownych regulacji ustawowych – tj. art. 22 g ust.1 pkt 1 ustawy o PIT.

W przypadku środka trwałego finansowanego kredytem podatnik, który sfinansował swój środek trwały kredytem, wówczas również koszty przez niego ponoszone związane bezpośrednio z tym kredytem prowadzi do jednoznacznego zwiększenia wartości początkowej naszego środka. Chodzi tutaj o koszty takie jak odsetki, ubezpieczenie kredytu czy wszelkie prowizje. Co równie istotne, wartość początkową tego konkretnego środka należy wzbogacić o odsetki od kredytu, naliczone rzecz jasna do chwili przyjęcia środka trwałego do użytku.

Tym samym dochodzimy do istoty zagadnienia – co w sytuacji, kiedy chcemy zbyć środek trwały na którego sfinansowanie zaciągnęliśmy kredyt?

Warto na samym początku jednoznacznie określić, że przedsiębiorca, bez względu na sposób finansowania zakupu, czy też wytworzenia środka trwałego, w każdym czasie ma prawo jego zbycia. Wówczas dochodem ze sprzedaży środków trwałych, jest różnica pomiędzy wartością sprzedaży, a ceną nabycia (cena zakupu, wartość wytworzenia). W przypadku środków trwałych, co do których stosowano odpisy amortyzacyjne dochód – to wartość sprzedaży pomniejszona o wartość pozosta-

ła do zamortyzowania +patrz tabela.

W przypadku zakupu środka trwałego sfinansowanego kredytem, kosztem nabycia czy też wytworzenia do momentu oddania do użytkowania środka trwałego są koszty odsetek, ubezpieczenia kredytu, prowiz-

jednego z Urzędów Skarbowych wskazując bezpośrednio w swojej indywidualnej interpretacji z 26 stycznia 2006 r. (1401/PD-42302-123/05/ER), że „Kredyt, z którego sfinansowano zakup samochodu był związany z prowadzoną działalnością, dawał możliwość

ZBYCIE ŚRODKA TRWAŁEGO

Zakup	10 000,00 zł
Amortyzowana wartość do końca miesiąca, w którym dokonano sprzedaży	5 000,00 zł
Koszt zbycia	5 000,00 zł
Dochód ze sprzedaży	15 000,00 zł

zji bankowych za udzielenie kredytu, różnice kursowe w przypadku kredytu walutowego – zwiększenie wartości początkowej środka trwałego. Odsetki kredytowe i inne koszty finansowe, związane z pozyskaniem kredytu na sfinansowanie zakupu, czy też wytworzenia środka trwałego, po jego oddaniu do użytkowania, będą zaliczane w ciężar prowadzonej działalności.

Należy jednak pamiętać, że od opisanych sytuacji istnieją również wyjątki. Zdarzają się takie przypadki, kiedy pomimo przyjęcia do dyspozycji środka trwałego nie można kosztów kredytu uznać za koszt uzyskania przychodu. Mowa tutaj o takich przypadkach, kiedy sprzedający zastrzegł sobie prawo własności danego środka trwałego. Wówczas dopiero ze spłatą kredytu przedsiębiorca staje się właścicielem danego dobra.

Zbycie przed spłatą kredytu

Zbycia środka trwałego wcześniej niż nastąpi spłata zaciągniętego kredytu na sfinansowanie, jego zakupu czy też wytworzenia, w żaden sposób nie pozbawia przedsiębiorcę możliwości zaliczenia w koszty podatkowe, spłacanych odsetek i innych zobowiązań wobec banku finansującego zakup zbytego środka trwałego. Stanowisko takie wyraził również dyrektor

prowadzenia i uzyskiwania przychodów z tej działalności. W świetle powyższej zasady należy uznać, że podatnikowi do momentu rozliczenia się bankiem przysługuje prawo do zaliczenia do kosztów podatkowych zapłaconych odsetek od kredytu”

Wyjątku nie stanowi też sytuacja, w której to będziemy rozliczali koszty kredytu po zbyciu środka trwałego, wykorzystywanego dla celów prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli kredyt taki został przyznany małżonkowi bądź małżonce. Zwłaszcza wśród firm rodzinnych, często zdarzają się takie sytuacje. W takim przypadku koszty kredytu będą mogły stanowić koszty uzyskania przychodów, ze względu na wykazywanie związku z przychodami jako formy finansowania przedsiębiorstwa. Wobec czego sytuacja, w której to małżonek zaciągnął kredyt na sfinansowanie środka trwałego, nie będzie miało większego znaczenia – oczywiście, o ile w małżeństwie panuje ustrój małżeński tzw. wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej. /©

Podstawa prawna:

- ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn. DzU z 2021 r., poz. 217 ze zm.)
- ustawa z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn. DzU z 2021 r., poz. 1128 ze zm.)